LCRM – Legal Resources Centre from Moldova

De ce a respins Comisia de la Vene?ia legea care întindea capcane de corup?ie magistra?ilor moldoveni

paik · Thursday, December 18th, 2014

Comisia European? pentru Democra?ie prin Drept, cunoscut? ?i sub numele de Comisia de la Vene?ia, a s-a pronun?at ferm împotriva legii moldovene?ti 325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrit??ii profesionale. Avizul a fost solicitat de pre?edintele Cur?ii Constitu?ionale de la Chi?in?u Alexandru T?nase, dup? ce legea a fost contestat? de un grup de deputa?i comuni?ti. În consecin??, aceast? lege moldoveneasc?, apreciat? în general ca una aproape revolu?ionar? ?i care era deja operant?, ar putea fi cel pu?in modificat?. Ce obiec?ii, ?i motivate cum, a avut Comisia de la Vene?ia? ?i ce se poate schimba, deci, pe frontul combaterii corup?iei în (eventuale) alte condi?ii? Un interviu cu Vladislav Gribincea, directorul executiv al Centrului de Resurse Juridice.

Europa Liber?: A?adar, dle Gribincea, Comisia de la Vene?ia a adoptat recent avizul s?u referitor la Legea 325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrit??ii profesionale. Un aviz care ar goli, potrivit multora, actul respectiv de con?inutul pe care-l are ca fiind periculos pentru independen?a justi?iei. Din punctul Dvs. de vedere, ce a constatat, de fapt, Comisia?

Vladislav Gribincea: „În primul rând trebuie de clarificat despre ce este aceast? lege. Aceast? lege d? dreptul angaja?ilor CNA (Centrul Na?ional de Anticorup?ie) sau Serviciul de Informa?ie ?i Securitate s? transmit? controlat sume de bani sau altceva în schimbul unor favoruri, iar în cazul în care func?ionarul public nu denun?? aceste favoruri ?i accept? propunerea, aceasta se consider? netrecerea testului ?i reprezint? temei de eliberare din func?ie a persoanei. Comisia de la Vene?ia a examinat o solicitare a Cur?ii Constitu?ionale din septembrie a acestui an, iar Curtea Constitu?ional? a fost sesizat? la rândul s?u de c?tre Curtea Suprem? de Justi?ie cu ceva timp înainte. Comisia de la Vene?ia a spus c? Legea privind testarea integrit??ii profesionale din anul 2013 care prevede acest mecanism nu c? nu ar trebuie s? existe, dar c? mecanismele în baza c?rora se va face aceast? verificare de control nu sunt suficient detaliat reglementate ?i acest lucru pune în pericol independen?a judec?torilor ?i via?a lor privat?. Comisia de la Vene?ia nu s-a referit la aplicarea mecanismului fa?? de toate categoriile de persoane, ci doar fa?? de judec?tori.”

Europa Liber?: În aceste condi?ii, adic? dac? legea va pica sau dac? va fi drastic modificat? în privin?ele la care v? referi?i Dvs., cât de eficient? ar mai putea fi lupta cu corup?ia în justi?ie?

Vladislav Gribincea: „Exist? multe metode de a combate corup?ia. Care au fost argumentele

Comisiei de la Vene?ia la acest capitol? În primul rând, aceast? transmitere de bani controlat? c?tre judec?tori, aceast? simulare de corup?ie se face f?r? implicarea organelor de autoadministrare a profesiei de judec?tor, adic? CSM sau plenul Cur?ii Constitu?ionale, pentru c? transmiterea putea s? aib? loc ?i în cazul judec?torilor Cur?ii Constitu?ionale. Comisia de la Vene?ia a spus c? în circumstan?ele Republicii Moldova aceasta ar putea pune în pericol independen?a judec?torilor, deoarece procedura îns??i nu este clar reglementat? în lege. Se pare c? legea las? total la discre?ia CNA sau SIS s? porneasc? sau nu aceast? procedur? ?i nu exist? mecanisme de verificare a rezultatelor acestor test?ri, precum ?i a modului cum aceast? provocare are loc."

Europa Liber?: Putem s? ne imagin?m ce fel de abuzuri ar putea exista?

Vladislav Gribincea: „Spre exemplu, CNA decide c? vrea s? fac? o provocare a unui judec?tor. Întrebarea este a c?rui judec?tor? Nu cumva un judec?tor care cu ceva timp înainte a respins un dosar în care a fost implicat CNA? Aici CNA are o discre?ie nelimitat?. Pe de alt? parte, exist? un standard interna?ional în care, chiar dac? CNA transmite aceste sume de bani, agentul CNA nu ar trebuie s? ac?ioneze decât ca o persoan? pasiv? în acest proces. Adic?, doar s? propun? aceast? sum? de bani ?i s? nu mai insiste mai departe. Dac? insist?, atunci aceasta este o provocare clasic? care nu se accept? conform standardelor europene anticorup?ie. Legisla?ia moldoveneasc? nu prevede o verificare a modului cum ace?ti bani sunt transmi?i. Trei este c?, în mod normal, dup? transmiterea banilor ar trebuie s? existe o verificare din partea unui organ independent, adic? a unui judec?tor, a modului cum transmiterea a avut loc. În cazul de fa?? astfel de mecanism de asemenea nu exist?. Iar un alt aspect este c?, urmare a nepromov?rii testului de integritate, cel c?ruia i s-au transmis banii poate fi eliberat din func?ie. Comisia de la Vene?ia a spus c? în cazul judec?torilor acest lucru este straniu. De ce? Deoarece legea reglementeaz? clar cum eliberarea din func?ie a unui judec?tor ar trebui s? aib? loc: nu prin testul de integritate, ci prin procedur? disciplinar?. Iar legea se pare c? eludeaz? procedura general? stabilit? pentru consilierea judec?torilor."

Europa Liber?: La adoptarea legii a existat un aviz deja ?i ministrul Efrim se întreba cum e posibil ca de la Consiliul Europei s? vin? dou? aprecieri diferite? Una la adoptarea legii ?i iat? acum de la Comisia de la Vene?ia alt aviz cu rectific?ri substan?iale?

Vladislav Gribincea: „Din câte cunosc eu chiar ?i avizul anterior indica asupra unor caren?e în proiectul de legi. Nu atât de multe câte scos în eviden?? Comisia de la Vene?ia, dar ele oricum existau. Convingerea noastr? este urm?toarea: pentru a recurge la acest procedeu trebuie s? existe o informa?ie anumit?, pe un anumit judec?tor, c? ar fi predispus s? ia mit?. Iar dup? aceasta ar trebuie s? existe o procedur? clar? de documentare, de preg?tire a opera?iunii, precum ?i a modului de transmitere a banilor sau a altor favoruri, iar ulterior aceste transmiteri ar trebuie s? fie examinate în cadrul unor proceduri speciale ?i dup? aceasta ar trebui s? se ia o decizie. Cu alte cuvinte, transmiterea în cazurile judec?torilor ar trebuie s? fie f?cut? în cadrul unui mini proces similar procesului penal. Rezerva noastr?, a Centrului de Resurse Juridice, fa?? de aceast? lege atunci când ea a fost adoptat? era urm?toarea – în cazuri poten?iale de corupere penal?, adic? în cazul în care se cunoa?te c? persoana vrea s? ia mit? ?i ia mit?, ?i în cazul testului el pic? acest test, aceasta este infrac?iune clasic? – pentru a?a ceva se condamn? penal conform cerin?elor europene. Prin mecanismul de testare a integrit??ii se poate crea o situa?ie în care situa?iile penale s? fie transferate în situa?ii mai simple, adic? disciplinare, pur ?i simplu de eliberare din func?ie a judec?torului. ?i noi nu consider?m c? aceasta este o solu?ie adecvat? pentru riscurile de corup?ie existente în Republica Moldova. Comisia de la Vene?ia a confirmat acela?i lucru."

Europa Liber?: Dac? legea va fi modificat? în spiritul ?i litera acestor constat?ri ale

Comisiei de la Vene?ia, va însemna c? test?rile operate de CNA pân? acum au fost f?cute degeaba?

Vladislav Gribincea: „Din câte în?eleg eu, pân? acum test?ri a integrit??ii în cazul judec?torilor nu a avut loc. Cel pu?in CNA a informat Comisia de la Vene?ia c? nu au avut loc astfel de test?ri. Opinia Comisiei de la Vene?ia nu se expune aspra altor categorii de angaja?i ?i aici trebuie s? subliniem c? Comisia de la Vene?ia a examinat doar dou? întreb?ri: prima întrebare este dac? legea, a?a cum este, nu încalc? independen?a judec?torilor, fiindc? judec?torii au garan?iile de independen??, alte profesii – nu au. ?i doi, dac? nu cumva se încalc? dreptul la respectarea vie?ii private a acelor judec?tori. Adic? opinia Comisiei de la Vene?ia se refer? exclusiv la judec?tori ?i nu la celelalte categorii. Nu este exclus ca în privin?a altor categorii, în care nu exist? cerin?e europene a?a de mari de independen??, legea s? fie aplicat? f?r? limite.”

Europa Liber?: Dar în condi?iile moldovene?ti, nu crede?i c? dac? anumite prevederi din lege vor fi invalidate test?ri de a?a gen în privin?a judec?torilor nici nu vor fi efectuate?

Vladislav Gribincea: „Este riscul ca acest lucru s? nu s? se întâmple, dar convingerea mea este c? dac? mecanismul se îmbun?t??e?te, mecanismul de testare a integrit??ii poate s? existe. De ce nu? O alt? nuan?? este c? în marea majoritate a ??rilor astfel de test?ri ale integrit??ii sunt proceduri penale, ?i nu disciplinare cum sunt la noi.”

Europa Liber?: Curtea Constitu?ional? ar putea neglija par?ial sau în totalitate avizul?

Vladislav Gribincea: „Comisia de la Vene?ia a mai dat avize, inclusiv cu privirea la imunitatea judec?torilor, în prim?vara acestui an ?i a spus c? limitarea imunit??ii judec?torilor este un lucru normal. Cu toate acestea, Curtea Constitu?ional? a declarat neconstitu?ionale unele prevedere ale legisla?iei moldovene?ti, neglijând în esen?? avizul Comisiei de la Vene?ia. Totu?i, în acest caz nu cred c? lucrurile se vor întâmpla a?a ?i Curtea Constitu?ional? va declara neconstitu?ional integral sau în parte legea. Intuiesc c? acest lucru va fi f?cut inclusiv din cauza c? legea vizeaz? ?i judec?torii Cur?ii Constitu?ionale.”

This entry was posted on Thursday, December 18th, 2014 at 5:31 pm and is filed under Mass-media about us
You can follow any responses to this entry through the Comments (RSS) feed. Both comments and pings are currently closed.